

Famo webinar

Frauderisico's en rechtmatigheid

Dirk de Groot

Concerncontroller gemeente Breda

Anton Eelco Gerritsma

Senior director PwC

BREDA
BRENGT HET SAMEN

Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude

Onze controle is ingericht om, met een redelijke mate van zekerheid, afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fouten of fraude, te ontdekken. Als startpunt hebben wij tijdens de controle inzicht verworven in maatregelen van interne beheersing die door het management zijn geïmplementeerd om het risico van fraude te mitigeren.

Wij constateren dat fraude en fraudepreventie nog niet expliciet op de agenda van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad staat. Het college heeft een integriteitsbeleid en een klokkenluidersregeling geïmplementeerd, maar beschikt niet over een interne frauderisicoanalyse waarin frauderisico's worden geïdentificeerd en relevante interne controlemaatregelen gedefinieerd om deze frauderisico's te mitigeren.

In het kader van onze controle hebben wij een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Hierin hebben wij de volgende frauderisicofactoren geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle:

- Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt.
- Het risico dat subsidievoorwaarden niet worden nageleefd en/of subsidies onrechtmatig worden gedeclareerd.
- Het risico dat kosten worden doorgeschoven van verlieslatende projecten naar winstgevende projecten.
- Het risico op omkoping of schijn van afhankelijkheid bij aankopen van grond, grondposities of vastgoed.
- Het risico dat de Europese en/of interne aanbestedingsrichtlijnen niet worden nageleefd om gunning aan een bevriende partij mogelijk te maken.

Wat doet Breda nu?

- Het recht toe recht aan werk: Toegang tot systemen, autorisaties, 4-ogen, spookfacturen, etc.
- Verbeteren van processen met (grootste) integriteitsrisico's: o.a. Inkoop en subsidies.
- Onderzoek naar proceskwaliteit.
- Onderzoek van integriteitsmeldingen, klachten of signalen van Sociale Recherche.
- Focus op de buitenwereld, o.a.
 - Uitkeringen
 - Prestatielevering en declaratie Sociaal Domein
 - Subsidieverlening en vaststelling

Tot op heden: Wel kwesties integriteit, maar geen constatering van interne fraude. Zowel de organisatie als accountant stellen dat vast.

Miljoenenfraude in voormalig pand Waterfront Rotterdam

De gemeente Rotterdam is opgelicht door de uitbaters van de horecalocatie Waterfront, onder de verlengde Willemsbrug.

- Onvoldoende administratieve organisatie en financiële beheersing
- Stapelen van verander- en verbetertrajecten
- Gebrek aan managementinformatie
- Onvoldoende kennis en naleving van mandaten en autorisaties
- Kwaliteit en kwantiteit medewerkers
- Cultuur van niet melden of escaleren
- Onvoldoende effectieve control-organisatie
- Oneigenlijke druk op boeken van resultaat

Blik van een Concerncontroller

- De gemeente maakt keuzes met geld van de burger. Transparante verantwoording, tegengaan van verspilling, voorkomen van onrechtmatigheid en fraude is de gemeente aan zijn stand verplicht.
- Hoe groot is het probleem?
- Red flags of risico's in financieel beheer kunnen leiden tot fraude (onrechtmatigheid of verspilling). Kwaliteit van financieel beheer moet centraal staan.
- Hoe kan een passende aanpak worden ontworpen die past bij de cultuur en werkwijze van de organisatie. Of, waar vandaan komt de druk om het thema Fraude op de agenda te krijgen?
- Fraude-awareness is geen technocratische exercitie, maar een state of mind. Die moet worden bereikt, maar mag niet doorschieten.

Overweging en discussie

- Fraude als onderdeel van de verklaring van de accountant brengt zet het onderwerp op de agenda van raad, college en organisatie. Dat wil niet zeggen dat het bijdraagt aan de gewenste state of mind of structurele inbedding in processen. Wel meer werk voor controllers en auditors.
- Fraude als onderdeel van de verklaring verzwaart het afgeven van de verklaring. De verklaring verschuift daardoor steeds meer van een verklaring op fouten naar een verklaring op financieel beheer. Maar wat wordt dan de boodschap van de accountant?